

Όπως όλα τα συστήματα, έτσι και αυτό, εκτός από τα πλεονεκτήματα του έχει και τα μειονεκτήματά του. Αυτά είναι τα παρακάτω:

- Διάσπαση του χώρου συγγενών κλάδων γνώσης, π.χ. χωρίζει την γενική ιστορία από τις κοινωνικές επιστήμες, την γλώσσα από την λογοτεχνία κλπ.
- Αποτυχία συγκέντρωσης σε ένα σημείο ο,τι χρειάζεται ο χρήστης.
- Προκατάληψη του με το δεκαδικό σύστημα και την ακολουθία του κανόνα του 10 για την ανάπτυξη των σχέσεων μεταξύ των διαφόρων θεμάτων.
- Χρησιμοποιεί μόνο τα εννέα (9) αραβικά σημεία και μόνο το μηδέν (0) για όλες τις βάσεις αλλαγής διαίρεσης, με αποτέλεσμα να επιμηκύνεται κατά πολύ ο ταξινομικός αριθμός (μπορεί να φτάσει τα δεκατρία ψηφία).
- Ευνοεί τον Άγγλο-Αμερικανικό χώρο και τα αντίστοιχα θέματα και αφήνει μικρά περιθώρια ανάπτυξης για άλλους χώρους.

Melvil Dewey (1851-1931)

Ο Αμερικανός Melville Louis Kossuth Dewey, σπούδασε στο κολέγιο του Amherst και μετά το τέλος των σπουδών του προσελήφθη βοηθός βιβλιοθηκάρου στην βιβλιοθήκη του κολεγίου του. Η αγάπη του για την τάξη και η αντιπάθεια του για την απώλεια χρό-

νου τον ώθησαν να ασχοληθεί με την εύρεση τρόπου τακτοποίησης της βιβλιοθήκης του Amherst. Αφού μελέτησε την ταξινόμηση των γνώσεων, όπως την συνέλαβαν ο Αριστοτέλης, ο Bacon, ο Locke και άλλοι φιλόσοφοι, αποφάσισε να ακολουθήσει σε γενικές γραμμές τον διαχωρισμό των επιστημών του Bacon (1561-1626), όπως ο τελευταίος τον εκθέτει στο σύγγραμμά του Partitio universalis doctrinae humanae. Υπήρξε ιδρυτικό στέλεχος της American Library Association το 1876, χρονιά έκδοσης του Dewey Decimal Classification System.

Τα γνωστότερα συστήματα ταξινόμησης είναι τα εξής:

- **Η Δεκαδική ταξινόμηση του Dewey (DDC - Dewey Decimal Classification)**
- **Η Διεθνής Δεκαδική Ταξινόμηση (UDC - Universal Decimal Classification)**
- **Το Σύστημα Ταξινόμησης της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου των ΗΠΑ (LCC- Library Congress Classification System)**

Κάθε βιβλιοθήκη, ανάλογα με τον χαρακτήρα της και τις ιδιαίτερες τοπικές συνθήκες της, υιοθετεί το σύστημα εκείνο που ικανοποιεί τις ανάγκες της.

Η Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Πατρών υιοθέτησε την Δεκαδική Ταξινόμηση του Dewey. Για τη βοήθεια των χρηστών έχουν αναρτηθεί σε κεντρικά σημεία του κτιρίου της ΒΚΠ πίνακες με τις δέκα κατηγορίες του συστήματος ταξινόμησης.

The Library of Congress

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΛΟΓΙΗΝ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης

Το δεκαδικό σύστημα ταξινόμησης Dewey

Γενικά

Ταξινόμηση (Classification) ονομάζεται η διαίρεση, η κατάταξη των ειδών κατά τάξεις ανάλογα με τα κοινά τους γνωρίσματα. Είναι φυσική πράξη στην οποία προβαίνουν όλοι οι άνθρωποι. Η ταξινόμηση αυτή ακολουθεί μια λογική και είναι αποτέλεσμα μελέτης και παρατηρήσεως του σχήματος, της δομής, των ιδιοτήτων και των σκοπών του αντικειμένου.

Από νωρίς οι φιλόσοφοι μελέτησαν τον κόσμο και την ανθρώπινη γνώση και προσπάθησαν να τον κατατάξουν σε κατηγορίες. Γνωστές είναι οι ταξινομήσεις του Αριστοτέλη, του Locke, του Bacon κ.α.

Ταξινόμηση στη βιβλιοθήκη

Το υλικό που βρίσκεται στις βιβλιοθήκες για να αξιοποιηθεί πρέπει να τακτοποιηθεί κατά λογικό τρόπο, αλλιώς οι βιβλιοθήκες θα μετατρέπονταν σε αποθήκες βιβλίων. Ο χρήστης της βιβλιοθήκης δεν θα ήταν σε θέση να εντοπίσει το υλικό και θα ήταν αναγκασμένος να ζητήσει τις απαιτούμενες πληροφορίες. Η ανάγκη για ταξινόμηση κατανοήθηκε νωρίς από τους βιβλιοθηκονόμους, οι οποίοι δοκίμασαν κατά καιρούς διάφορα συστήματα ταξινόμησης.

Αποπειράθηκαν να ταξινομήσουν τα βιβλία σύμφωνα με το μέγεθος, το χρώμα, τον συγγραφέα ή τον εκδότη, την χρονολογία έκδοσης κλπ. Κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι το λογικότερο και πιο εύχρηστο σύστημα είναι η ταξινόμηση σύμφωνα με το περιεχόμενο τους. Με αυτή την ταξινόμηση, βιβλία που αναφέρονται στο ίδιο θέμα βρίσκονται στα ίδια ράφια, και έτσι μπορεί να τα βρει εύκολα ένας χρήστης.

Η ταξινόμηση κατά περιεχόμενο απαιτεί ειδικές γνώσεις εκ μέρους του βιβλιοθηκονόμου, που θα την αναλάβει και που θα πρέπει να έχει καλή εγκυκλοπαιδική μόρφωση. Σε περιπτώσεις ειδικών βιβλιοθηκών ο βιβλιοθηκονόμος θα πρέπει να έχει άριστη γνώση του θεματικού του αντικειμένου.

Δεκαδική ταξινόμηση Dewey

Η δεκαδική ταξινόμηση του Dewey είναι ως προς την δομή της μεθοδική και ως προς το περιεχόμενο της εγκυκλοπαιδική. Είναι μεθοδική, διότι διακρίνει συστηματικά τη γνώση σε μεγάλες κατηγορίες και προχωρεί από το γενικό προς το ειδικό με συνεχή ανάλυση. Είναι δε εγκυκλοπαιδική, διότι συμπεριλαμβάνει το σύνολο των γνώσεων των ιδεών και της ιστορίας των ανθρώπων. Το επαναστατικό μέρος του συστήματος του Dewey έγκειται στην χρησιμοποίηση των αραβικών αριθμών μετά δεκαδικής υποδιαίρεσης για να χαρακτηριστεί το θέμα των βιβλίων.

Διαιρεί το σύνολο των γνώσεων σε δέκα (10) βασικές κατηγορίες, αριθμώντας τις από το 0 έως και το 9. Η τάξη 0 χρησιμοποιείται για έργα με γενικό περιεχόμενο, όπως εγκυκλοπαίδειες, εφημερίδες, καθώς και για ορισμένους ειδικούς κλάδους μάθησης, όπως η πληροφορική, η βιβλιοθηκονομία και η δημοσιογραφία. Οι τάξεις 1-9 συνιστούν η κάθε μια έναν μείζονα κλάδο γνώσης ή ομάδα συγγενικών κλάδων γνώσης.

Οι τάξεις αναγράφονται σε εκατοντάδες και έτσι έχουμε:

000 Γενικά

100 Φιλοσοφία-Ψυχολογία

200 Θρησκεία

300 Κοινωνικές Επιστήμες

400 Γλωσσολογία

500 Φυσικές Επιστήμες

600 Εφαρμοσμένες Επιστήμες

700 Καλές Τέχνες

800 Λογοτεχνία

900 Ιστορία, Γεωγραφία, Βιογραφίες

Κάθε τάξη υποδιαιρείται σε δέκα (10) επιμέρους τάξεις με την πρώτη υποδιαίρεση να είναι αφιερωμένη σε έργα με γενικό περιεχόμενο για ολόκληρη την τάξη. Ας λάβουμε ως παράδειγμα τις φυσικές επιστήμες.

500 Γενικά (για τις φυσικές επιστήμες)

510 Μαθηματικά

520 Αστρονομία

530 Φυσική

540 Χημεία

550 Γεωλογία

560 Παλαιοντολογία, Παλαιοζωολογία

570 Ανθρωπολογία και Βιολογία

580 Βοτανική

590 Ζωολογία

Ο αριθμός 510 είναι ο αριθμός της τάξης των μαθηματικών και υποδιαιρείται ως εξής:

511 Αριθμητική

512 Άλγεβρα

513 Ευκλείδειος Γεωμετρία

514 Τριγωνομετρία

515 Παραστατική Γεωμετρία

516 Αναλυτική Γεωμετρία

517 Λογισμός

518 — (για χρήση στο μέλλον)

519 Πιθανότητες και Στατιστική

Για να προχωρήσουμε σε ακόμη μεγαλύτερη ανάλυση των μαθηματικών χρησιμοποιούμε πλέον δεκαδικούς αριθμούς, π.χ.

511 Αριθμητική

511.1 Συστήματα Αρίθμησης

511.2 Βασικές Πράξεις Αρίθμησης

511.22 Πρόσθεση και Αφαίρεση

511.23 Πολλαπλασιασμός και Διαίρεση

Εκτός από τις διαίρεσεις κατά θέμα γίνεται και διαίρεση σύμφωνα με το τύπο του βιβλίου. Για την διαίρεση αυτή μεταχειριζόμαστε και πάλι την δεκαδική ανάλυση, η οποία προστίθεται στις μεγάλες υποδιαίρεσεις.

Οι υποδιαίρεσεις αυτές, σύμφωνα με την 21η έκδοση του Dewey, είναι οι εξής:

01 Φιλοσοφία και Θεωρεία

02 Διάφορα

03 Λεξικά και Εγκυκλοπαίδειες

04 Ειδικά Θέματα

05 Περιοδικές Εκδόσεις

06 Οργανώσεις και Εταιρίες

07 Εκπαίδευση, Έρευνα και Σχετικά Θέματα

08 Συλλογές

09 Ιστορική και Γεωγραφική Άποψη

Για παράδειγμα:

340.03 Νομικά Λεξικά και Εγκυκλοπαίδειες

540.03 Χημικά Λεξικά και Εγκυκλοπαίδειες

720.03 Αρχιτεκτονικά Λεξικά και Εγκυκλοπαίδειες

Με την πάροδο του χρόνου και την εξέλιξη των επιστημών η ταξινόμηση του Dewey αναπτύσσεται και εμπλουτίζεται με νέους πίνακες. Η τελευταία έκδοση είναι η 22η (2003, OCLC Publications).

Συνέχεια >